

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ТА
ПРАВОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ
В ЦИФРОВУ ЕПОХУ:
СУЧАСНІ ВИКЛИКИ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 22 квітня 2026 року

Том 1

Одеса
2026

УДК 34:004:316.4(477)
С 70

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 23.04.2026 р.)*

За загальною редакцією академіка **С. В. Ківалова**

**С70 Соціально-політична та правова система України в цифрову епоху: сучасні виклики : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 22 квітня 2026 р.) / заг. ред. С. Ківалова ; НУ «Одес. юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2026. – Т. 1. – 704 с.
ISBN 978-617-8763-15-2**

Матеріали конференції узагальнюють результати наукових досліджень і практичних напрацювань учених, фахівців та представників професійних спільнот, виконаних в умовах воєнного часу та глибоких суспільних трансформацій.

У збірнику представлено широкий спектр наукових розвідок і практико-орієнтованих досліджень, що охоплюють актуальні проблеми публічного та приватного права, функціонування держави, судової та правоохоронної системи, а також трансформації суспільних процесів у цифрову епоху. Значну увагу приділено питанням адміністративного, фінансового, конституційного, міжнародного, морського та митного права, а також сучасним викликам у сфері кримінального права, кримінального процесу, криміналістики та оперативно-розшукової діяльності.

Окремі наукові секції присвячені проблемам удосконалення судоустрою, діяльності прокуратури, адвокатури та інших правоохоронних органів, розвитку трудового права і права соціального забезпечення, а також реформуванню цивільного, господарського, земельного, екологічного та енергетичного права. Збірник відображає також міждисциплінарний характер сучасних досліджень, охоплюючи питання філософії права, світових соціально-політичних процесів, соціології та психології, економіки та підприємництва в умовах війни і повоєнного відновлення. Важливе місце посідають дослідження у сфері інформаційних технологій, кібербезпеки, штучного інтелекту та математичного моделювання як ключових чинників забезпечення національної безпеки.

Крім того, у збірнику висвітлено проблематику педагогіки, лінгвістики права, перекладознавства, журналістики, фізичної та військової підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розрахований на науковців, викладачів, здобувачів вищої освіти та практиків у галузях права, економіки, соціології, психології, політології, інформаційних технологій і суміжних дисциплін.

УДК 34:004:316.4(477)

Відповідальний за випуск професор **М. Р. Аракелян**

Матеріали видано в авторській редакції.

ISBN 978-617-8763-15-2

© НУ «Одеська юридична академія, 2026
© Автори статей, 2026

Белік Лариса Степанівна

ВПЛИВ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ ОСОБИ НА ДОСТОВІРІСТЬ ДОКАЗІВ У
КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....595

Гресь Юлія Олегівна

ТРАНСФОРМАЦІЯ СЛІДІВ У ПРОВАДЖЕННЯХ ПРО КОРИСЛИВІ КРИМІНАЛЬНІ
ПРАВОПОРУШЕННЯ: ТРАДИЦІЙНА СЛІДОВА КАРТИНА ТА НОВІ ВИКЛИКИ ЕРИ
ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ596

Загородній Ігор Вікторович

КОНВЕРГЕНЦІЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОКАЗУВАННЯ У
КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ ПРО ТЯЖКІ ЗЛОЧИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО
СТАНУ.....599

Колодіна Анна Сергіївна

МОЖЛИВОСТІ КОМП'ЮТЕРНО-ТЕХНІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ПРИ ДОСЛІДЖЕННІ ЦИФРОВИХ
ДОКАЗІВ.....602

Чернов Олександр Віталійович

ВИКОРИСТАННЯ ДАНИХ СУДОВОЇ ЕНТОМОЛОГІЇ У КРИМІНАЛІСТИЧНІЙ ПРАКТИЦІ ДЛЯ
ВСТАНОВЛЕННЯ ЧАСУ НАСТАННЯ СМЕРТІ605

Чіпко Наталія Василівна, Лисяк Назар Васильович

КРИМІНАЛІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТА ПОСЯГАННЯ ПІД ЧАС ВЧИНЕННЯ
ШАХРАЙСТВА У СУЧАСНИХ УМОВАХ608

Чумак Сергій Прокопійович, Фалінський Павло Миколайович

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРИЗНАЧЕННЯ ЕКСПЕРТИЗ У ЦИФРОВІЗОВАНОМУ
КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ.....610

Федорчук Олександр Вікторович

ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРНОЇ ПОБУДОВИ ЗЛОЧИННИХ УГРУПОВАНЬ, ЯКІ ВЧИНЯЮТЬ
ЗЛОЧИНИ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....614

Хижняк Євген Сергійович

ПОНЯТТЯ ТА ЗНАЧЕННЯ КООРДИНАЦІЇ ДІЙ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ПІД ЧАС
ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ЗА
ФАКТОМ ВЧИНЕННЯ УМИСНИХ ВБИВСТВ616

Стаурська Олександра Миколаївна

ПОСТЦИФРОВА ТРАСОЛОГІЯ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМ У РОЗВИТКУ
КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ НАУКИ.....620

Винокуров Юрій Олегович

МІСЦЕ ТАКТИЧНИХ ОПЕРАЦІЙ У СИСТЕМІ ЗАСОБІВ РОЗСЛІДУВАННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ
ЗЛОЧИННОСТІ У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ.....623

Височанська Софія Олегівна, Чурілова Єлизавета Вадимівна

РОЛЬ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ У ЗНИЖЕННІ РІВНЯ СМЕРТНОСТІ НА
ДОГОСПІТАЛЬНОМУ ЕТАПІ В УМОВАХ БОЙОВИХ ДІЙ.....625

Гриневич Вікторія Юріївна

ПОЛІГРАФ У СИСТЕМІ ТАКТИЧНИХ ЗАСОБІВ ПЕРЕВІРКИ СЛІДЧИХ ВЕРСІЙ ПІД ЧАС
РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ.....628

Пишиненко Ірина Юріївна

КРИМІНАЛІСТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ПОСТКРИМІНАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ У СИСТЕМІ
ПЕРЕВІРКИ ВЕРСІЙ ЩОДО ІНСЦЕНУВАННЯ НАСИЛЬНИЦЬКИХ ЗЛОЧИНІВ631

Волос Владислав Олександрович

РОЛЬ ЦИФРОВОЇ КРИМІНАЛІСТИКИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ,
УЧИНЕНИХ ОРГАНІЗОВАНИМИ ГРУПАМИ634

Продовжуючи аналіз слушно звернути увагу у на особливості механізмів забезпечення стійкості таких злочинних угруповань, яка у практичній площині забезпечується за допомогою таких інструментів: а) інституційній укоріненості – залежності від займаних посад; б) ресурсній забезпеченості – доступу до фінансових і адміністративних ресурсів; в) латентності – складності виявлення через формально законний характер дій; відтворюваності – можливості швидкої заміни учасників без втрати функціональності.

Підсумовуючи проведений аналіз, слушно звернути увагу, що структурна побудова злочинних угруповань, що вчиняють злочини у сфері службової діяльності, має комплексний, багаторівневий та адаптивний характер. Її ключовими рисами є гібридність, мережевість, функціональна спеціалізація та інтегрованість у легальні інститути. Такі угруповання не лише використовують існуючі управлінські механізми для досягнення злочинних цілей, але й трансформують їх під власні потреби, що істотно ускладнює процес їх виявлення та документування.

Список використаних джерел:

1. Задорожній А. А. Запобігання злочинам у сфері службової діяльності: автореф. дис... канд. юрид. наук.: 12.00.08. Львів, 2013. 20 с.
2. Плечіна О. В. Поняття злочинів у сфері службової діяльності. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2014. № 10-1. Том 2. С. 86-89.

Ключові слова: злочини у сфері службової діяльності, організовані злочинні угруповання у сфері службової діяльності, структурна побудова організованих злочинних угруповань.

Key words: crimes in the sphere of official activity, organized criminal groups in the sphere of official activity, structural structure of organized criminal groups.

Хижняк Євген Сергійович

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
декан факультету цивільної та господарської юстиції,
доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології,
кандидат юридичних наук, доцент*

ПОНЯТТЯ ТА ЗНАЧЕННЯ КООРДИНАЦІЇ ДІЙ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ПІД ЧАС ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ЗА ФАКТОМ ВЧИНЕННЯ УМИСНИХ ВБИВСТВ

Серед структурних елементів окремої криміналістичної методики слід виділяти положення, що стосуються «забезпечення координації дій правоохоронних органів у розслідуванні та взаємодії з контролюючими та іншими державними органами, об'єднаннями громадян» [2, с. 243]. Попри той факт, що у криміна-

лістичній літературі категорії «взаємодія» та «координація» іноді вживаються як тотожні поняття, слід погодитися із думкою вчених, які вказують на різну природу такої діяльності. Досить влучно, на нашу думку, зазначають В. Шамрай та І. Олійник, що координація становить собою функцію одного із суб'єктів системи, у той час як взаємодія відображає один із принципів діяльності, засіб контактів із суб'єктами інших систем [7, с. 63], однак як «координація», так і «взаємодія» отримують своє втілення саме через контакт конкретних суб'єктів. Ю. С. Назар вказує на той факт, що координація повинна розглядатися як необхідна передумова узгодженої діяльності кількох суб'єктів, які мають спільну мету, тобто як організаційна основа процесу взаємодії. При цьому її функції не вичерпуються організаційним етапом, у зв'язку із чим вона може проявлятися на етапах безпосередньої реалізації рішення (безпосередньої взаємодії) та контролю за виконанням такого рішення [5, с. 18]. Такий підхід підкреслює організаційно-управлінську роль координації безпосередньо під час реалізації взаємодії між суб'єктами в рамках певного кримінального провадження та її вплив на якість здійснення такої взаємодії. Відповідно координація та взаємодія не є та не можуть бути тотожними поняттями в межах досудового розслідування, проте повинні досліджуватися науковцями при розробці криміналістичних положень із урахуванням специфіки кожного із них.

В. І. Коломієць визначає, що координація передбачає чітке визначення завдань, ролей та обов'язків різних органів, а також забезпечення ефективного обміну інформацією, ресурсами та досвідом між ними, а також вказує, що вона спрямована на досягнення спільних цілей у сфері розслідування злочинів. На його думку, роль координації полягає у тому, що вона дозволяє: оптимально поєднати зусилля та ресурси органів досудового розслідування в процесі здійснення спільної діяльності; усунути дублювання повноважень різних органів державної влади, а також розподілити їх завдання та функції в процесі здійснення досудового розслідування; виробити єдиний підхід до розслідування кримінальних проваджень та забезпечити узгодженість дій органів досудового розслідування; розробити єдину Стратегію боротьби зі злочинністю взагалі, а також у напрямку проведення досудового розслідування, зокрема; забезпечити швидкий обмін інформацією між суб'єктами взаємодії [1, с. 147-148]. Наведений підхід дозволяє розглядати координацію через призму забезпечення належного здійснення взаємодії, що є досить доречним на нашу думку.

Подібним чином до співвідношення координації та взаємодії підходить С. Сівко, пропонуючи розглядати взаємодію як категорію, яка поглинає поняття координації, оскільки остання спрямована на створення відповідного режиму відносин між суб'єктами, при якому виконання ними узгоджених завдань досягається з найменшими витратами сил, засобів та часу [6, с. 29]. Такий підхід є досить логічним, адже в межах розслідування конкретного кримінального правопорушення необхідність у координації дій учасників такого розслідування виникає лише після того, як вони починають взаємодіяти між

собою задля вирішення конкретних завдань розслідування та досягнення його кінцевої мети.

При цьому важливою обставиною здійснення координації є її нормативна регламентованість. У цьому сенсі слушною є думка В. О. Мошонського, який координацію правоохоронних органів пропонує розглядати як визначену законодавством України організаційно-упорядковуючу діяльність спеціально уповноважених органів та посадових осіб, яку спрямовано на формування і створення умов, визначення основних пріоритетів та забезпечення інших аспектів взаємодії правоохоронних органів із виконання покладених на них завдань і функцій [4, с. 14].

Таким чином координація може бути визначена як спрямована на створення організаційно-управлінських умов якісної взаємодії різних суб'єктів досудового розслідування діяльність, що забезпечує досягнення кінцевої мети за рахунок оптимального поєднання ресурсів та методів роботи таких суб'єктів.

Визначення координації саме через призму діяльності обумовлено її специфікою та змістом, адже їй властиві усі загальні принципи, притаманні всякій свідомій діяльності: постановка мети, обумовленої потребами й інтересами особистості; вибір об'єкта, на який буде спрямована діяльність; вибір способів, засобів та умов досягнення поставленої мети; розрахунок власних сил і можливостей та вирішення питання про доцільність підключення додаткових учасників; виділення й оцінка проміжних та кінцевих результатів; корегування процесу організації та здійснення кожного наступного етапу діяльності [3, с. 16].

У контексті взаємодії підрозділів кримінальної поліції з різними суб'єктами під час оперативно-розшукового забезпечення кримінального провадження за фактом вчинення умисних вбивств, координація є ключовим елементом для забезпечення ефективності розслідування. Вона передбачає узгодження дій різних суб'єктів для досягнення спільної мети – швидкого, повного та неупередженого розслідування злочину.

Завдання координації включають:

- визначення пріоритетів та напрямків протидії злочинності, що передбачає розробку та впровадження пріоритетів кримінально-правової політики, а також сучасних підходів до боротьби зі злочинністю, зокрема умисними вбивствами. Координація допомагає визначити основні напрямки та проблемні аспекти в діяльності правоохоронних органів щодо запобігання та протидії таким злочинам, ґрунтуючись на аналізі їх структури, динаміки та прогнозуванні тенденцій;
- розробку та реалізацію спільних заходів, спрямованих на: своєчасне виявлення та розкриття умисних вбивств; забезпечення швидкого реагування та ефективного збору первинної інформації оперативними підрозділами кримінальної поліції; припинення злочинної діяльності, у тому числі – попередження вчинення злочинцем інших кримінально каранних діянь; повне та всебічне розслідування за рахунок узгодження оперативно-розшуко-

вих заходів (наприклад, збір орієнтуючої інформації, встановлення свідків, спостереження) з процесуальними діями слідчого (наприклад, допити, обшуки, вилучення доказів) для забезпечення їх взаємодоповнюваності та ефективності; усунення причин та умов, що сприяли вчиненню умисних вбивств, та розробка пропозицій для їх усунення на системному рівні;

- забезпечення ефективного постійного та своєчасного обміну необхідною інформацією між підрозділами кримінальної поліції, слідчими, прокурорами та іншими залученими суб'єктами;
- оптимізацію використання сил та засобів за рахунок уникнення дублювання функцій та дій суб'єктів, залучених до процесу розслідування вбивства, що підвищує ефективність роботи кожного підрозділу;
- вдосконалення законодавства шляхом підготовки пропозицій щодо вдосконалення законодавства у сфері боротьби зі злочинністю, зокрема щодо розслідування умисних вбивств, попередження їх учинення та оперативно-розшукового забезпечення процесу досудового розслідування.

Список використаних джерел:

1. Коломієць В. І. Поняття та значення координації органів досудового розслідування в Україні. *Теоретичні та прикладні проблеми судової експертизи і криміналістики* : тези доп. учасників наук.-практ. конф. (Харків, 30 вер. 2022 р.). Харків, 2022. С. 146-148.
2. Кофанов А. В., Кобилянський О. Л., Кузьмичов Я. В., Удовенко Ж. В., Хільченко С. В. Криміналістика: питання і відповіді: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 280 с.
3. Методика і тактика розслідування злочинів : навч.-метод. посіб. / В. В. Тіщенко, О. П. Ващук, Ю. О. Гресь [та ін.]. 4-ге вид., допов. й уточ. Одеса : Юридична література, 2019. 108 с.
4. Мощонський В. О. Адміністративно-правові засади взаємодії та координації діяльності правоохоронних органів в умовах дії правового режиму воєнного стану: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Кропивницький, 2025. 20 с.
5. Назар Ю. С. Взаємодія територіальних органів внутрішніх справ із місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування у профілактиці адміністративних правопорушень: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Львів, 2006. 210 с.
6. Сівко С. «Взаємодія» І «Координація»: масштабність понять. *Legea și viața*. 2013. №6. С. 27-29.
7. Шамрай В., Олійник І. Шамрай В. Поняття і суть взаємодії, її значення. *Прокуратура, людина, держава*. 2004. №1(31). С. 60-67.

Ключові слова: координація, взаємодія, суб'єкти досудового розслідування, правоохоронні органи, організація.

Key words: coordination, interaction, subjects of pre-trial investigation, law enforcement agencies, organization.